

Akademie waldorfské pedagogiky

ve spolupráci se
Sdružením pro antroposofickou medicínu a
Základní školou a střední školou waldorfskou v Praze na Opatově

Průvodce studiem

pro studijní program

*Podpůrná pedagogika
pro učitele základních škol*

Motto 1

*„To, co se vyskytuje u dětí s odlišným vývojem, je jemnějším způsobem pozorovatelné u tzv. normálního duševního života. U každého člověka vězí v některém zákoutí jeho duševního života nějaká abnormalita.“
RS*

Motto 2

„V proudu waldorfské pedagogiky žije to, co léčí typického člověka. Antroposofická medicína pak pedagogiku prohloubí ohledně abnormalnosti člověka. Speciální terapie – především léčebná eurytmie se připojují do živé souvislosti skutečností, které žijí v antroposofii. A léčebný pedagog, který ve světě koná něco konkrétního, musí nechat ve svém jednání spolupůsobit to, co vychází z jednotlivých sekcí.“

Forma studia a jeho časový rozvrh

Studijní program má podobu dálkového studia a probíhá formou víkendových seminářů (pátek večer a sobota), které se konají zhruba jednou měsíčně (dva roky, celkem 16 víkendů) a letních soustředění v délce jeden týden v každém roce.

Cíle studia

Pedagog působí terapeuticky, pokud žije v proudu waldorfské pedagogiky. Poznatky medicíny a antroposoficky orientované speciální pedagogiky prohloubí toto působení ohledně nepravidelností, disharmonií a abnormalit. V prožitku uměleckých činností rozpojuje pedagog svou fantazii a bude schopen působit ve smyslu individuálních potřeb konkrétního dítěte. Přijetí impulsu osobnostního vývoje pedagogovi umožní doprovázení dítěte v jeho osudu.

1. Osvojení poznatků antroposofické antropologie a psychologie (přednášky „Vývoj dítěte“ a „Syndromy“)
2. Rozvoj myšlení (práce s textem)
3. Rozvoj pozorování (hospitace, rozhovory o dítěti)
4. Rozvíjení vlastní schopnosti fantazie (umělecká cvičení)
5. Impulzy k sebevýchově ve smyslu hlavního pedagogického zákona

V rámci ukončení studia předloží studenti absolventskou práci, ve které zpracují kasuistiku vybraného dítěte včetně návrhu spec. ped. působení.

Předpokladem pro absolutorium studia je pravidelná účast na kurzech, seminářích a cvičeních.

Studijní obsahy a témata se v závislosti na možnostech lektorského obsazení mohou dílčím způsobem měnit.

Struktura studijního programu

Základní kurzy prvního roku studia

(Období od zahájení semináře do závěru letního soustředění)

Základní témata:

1. Vývoj dítěte
2. Práce s textem
3. Syndromy
4. Umělecké činnosti
5. Medicína
6. Osobnostní vývoj

Součástí 1. ročníku budou praktická cvičení pozorování ve formě náslechů ve třídách (po skupinách v pátek 1x – 2x za rok).

Letní kurz prohloubení a uzavření témat 1. ročníku

1. Participace na seminářích, které budou probíhat ve stejné době na stejném místě (základní seminář pro waldorfské učitele).
2. Samostatné činnosti – práce s textem, syndromy, umělecké činnosti
3. Intenzivní práce (4 - 6 hodin denně) se spec. pedagogy
4. Další metodiky prověřené zahraničními spec. pedagogy

Základní kurzy druhého roku studia

Základní témata:

1. Biografické práce ve skupinách
2. Přednášky – „syndromy“
3. Semináře k rozhovoru o dítěti
4. Umělecké činnosti
5. Práce s textem

Součástí 2. ročníku budou praktická cvičení pozorování dítěte a vytvoření obrazu tohoto dítěte na základě fenoménů podpůrné pedagogiky.

Krátké charakteristiky jednotlivých tematických oblastí

- ≡ Vývoj dítěte
Opakování a upevnění podstatných specifických rysů vývoje dítěte od raného dětství k dospělosti. Výborná znalost vývojových fází dítěte je základním předpokladem při studiu abnormalit, nerovnoměrností a odchylek v léčebné pedagogice
- ≡ Práce s textem
Čtením a studiem vybraných kapitol z níže uvedených titulů budeme pracovat na prohloubení vlastního myšlení a pochopení podstaty jednotlivých abnormalit z hlediska antroposofického pohledu na člověka
- ≡ Syndromy
V bloku syndromů se budeme zabývat konkrétními obrazy abnormalit projevujícími se u dětí v oblasti motoriky, kognitivních schopností, emocionality a vůle. Témata budou SPUCH, hyperaktivita, Aspergerův syndrom, poruchy rozumových schopností, nezdrženlivost v chování, agresivita, poruchy smyslového vnímání, změny vědomí.
- ≡ Umělecké činnosti
Při uměleckých činnostech (eurytmie, hudba, kreslení forem, malování, Bothmerova gymnastika, práce s hlinou, chirofonetika, dynamické kreslení) budeme rozvíjet své kreativní a umělecké schopnosti
- ≡ Medicína
V medicínských přednáškách získáme základní vhledy do jednotlivých lékařských oborů a jejich souvislostí s léčebnou pedagogikou
- ≡ Osobnostní vývoj
Budeme se zabývat sebereflexí a sebevýchovou a působením vychovatele ve smyslu hlavního pedagogického zákona
- ≡ Biografické práce ve skupinách
- ≡ Semináře k rozhovoru o dítěti
Praktickými cvičeními se budeme učit pozorovat a vytvářet co nejpřesnější obraz konkrétního dítěte z hlediska trojčlennosti, čtyřčlennosti a sedmičlennosti lidského organismu

Způsoby hodnocení a zpětné vazby

Závěrečná práce

Studium semináře se uzavírá prezentací závěrečné práce a závěrečným rozhovorem.

Požadovaná účast na vzdělávání

Úspěšné ukončení studia předpokládá pravidelnou a úplnou účast na výuce. Ze zdravotních či vážných osobních důvodů, které jsou řádně omluveny, je možné individuální řešení.

Literatura:

Pracovat se bude s vybranými kapitolami následující literatury:

Steiner, Rudolf:

Léčebně pedagogický kurz

Všeobecná nauka o člověku

Terapie duše

König, Karl:

Léčebná pedagogika

Smyslové poznání a zkušenost

Podstata řeči

Schad, Wolfgang: Výchova je umění

Slezák-Schindler, Christa: Umělecká řeč

Dostal, Jan: Tvořivá řeč

Köhler, Hennig: O úzkostných, smutných a neklidných dětech

Woitines, Siegfried: Indigové děti

McAllen, Audrey: Léčebně pedagogická cvičení

Holtzapfel, Walter: Děti s vývojovými problémy

Terlouw, Moniek; Mensink, Annette; Rijke, Hans: Děti s hádankami

Terlouw, Moniek: Legastenie